

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.483/2021/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Dzsula Marianna előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Pálvölgyi Miklós; cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Palatics Edit; (cím3)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.511/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 33.P.20.378/2021/15.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – az eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a Zrt.-nek (cím2) 60.000 (hatvanezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 154.000 (egyszázötvennégyezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes által szerkesztett név weboldalon 2020. december 31-én „Amilyen hülye év volt ez, olyan sok ember nevét jegyezhetjük meg egy életre, ha nem felejtettük el máris” című cikk (a továbbiakban: cikk) a 2020-ban történt közéleti és egyéb fontos eseményekkel összefüggésbe hozható személyeket veszi számba, a nevükhöz kötődő eseményt néhány mondatban megemlítve. A szerző „cikk címe” alcím alatt felperesről a következőket közli: „Akkor név1, név2 meg te, akinek ne haragudj, de nem jegyeztem meg a nevét, menjetek el! Mi pedig maradunk. Ez volt az egyik utolsó mondata az név9et szétkergető, a lap tetejére oktrojált vezetőség felé a távozó szerkesztőségnek. név1ről, név2ről és név3ról van szó, akik divatos nyári öltözkében álltak a főszerkesztőjük kirúgása miatt ultimátumot adó újságírók elé, de amit kaptak, arra nem voltak felkészülve. Azóta név1, név2 és az ember, akinek egy fél ország nem jegyezte meg a nevét, átadta a név4-nek az újságot. (A témában nagyot ment még név5 és név6, illetve név7. Különdíj jár az egy nap után távozó név8nek.)”

[2] Az alperes nem tett eleget a felperes által a cikk sérelmezett közlései miatt kért helyreigazítás iránti kérelmének.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[3] A felperes keresetében a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) és (2) bekezdései, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 496. § (1) bekezdése alapján kérte az alperes kötelezését a cikk miatt a következő helyreigazító közlemény közzétételére: „Helyreigazítás: A név-n 2020. december 31-én közzétett, „Amilyen hülye év volt ez, olyan sok ember nevét jegyezhetjük meg egy életre, ha nem felejtettük el máris” című cikkben valótlan tényként állítottuk, hogy felperes az név9.hu internetes lapot a név4-nek átadta; a valóság ezzel szemben az, hogy felperes a kiadó

részvényeinek tulajdonjoga felett sosem rendelkezett, a részvényopció lehívásáról sem volt tudomása, és a részvények tulajdonjogának megszerzésének napján az Zrt.1 felperest mind az igazgatósági tagságából, mind a vezető szerkesztői pozíciójából azonnali hatállyal visszahívta.”

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperest a szilveszteri évzáró cikkben csupán annak a folyamatnak egyik szereplőjeként említették, amelynek eredményeként az név9.hu (a továbbiakban: internetes újság) szinte teljes szerkesztősége felmondott. A szerző nem állítja, hogy a felperes rendelkezett a kiadó részvényeinek a tulajdonjogával, illetve azt sem, hogy a felperes átruházta azokat. A cikk mindössze azt tartalmazza, hogy az internetes újság szerkesztőségének a távozása és a cikk megjelenése közötti időszakban többek közt a felperes átadta a név4ének (a továbbiakban: név4) az internetes újságot. Ez pedig valós tényállítás, a felperesnek ugyanis nem volt más választása. Másodlagosan hivatkozott arra, hogy a sérelmezett közlés valós tényekből levont okszerű következtetés, ezért nincs helye helyreigazításnak.

Az első- és másodfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a következő helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte az alperest: „Helyreigazítás: a név-n 2020. december 31-én közzétett, „Amilyen hülye év volt ez, olyan sok ember nevét jegyezhetjük meg egy életre, ha nem felejtettük el máris” című cikkben valótlan tényként állítottuk, hogy felperes az név9.hu internetes lapot a név4ének átadta.” Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[6] Az elsőfokú bíróság indokolása szerint a cikkben sérelmezett közlés tényállításnak minősül, ezért annak bizonyítása, hogy a közlés valós, az alperest terhelte. Az alkotmányossági teszt elvégzésével bizonyítható, hogy a felperes ténylegesen részt vett-e az név9.hu Zrt. részvényének átadásában. A felperes a cikk által érintett időszakban az név9.hu Zrt. (a továbbiakban: cég) igazgatóságának tagja volt, illetve ellátta az internetes újság vezető szerkesztői feladatait is. A cég részvényeinek megszerzése időpontjában azonban visszahívták az igazgatóságból, a vezérigazgató-helyettes és vezető szerkesztői pozíciójából is. Mivel a felperes ténylegesen nem vett részt a cég részvényeinek megszerzésében, valótlan az az állítás, hogy a felperes az internetes lapot átadta a név4-nek. Az „átadás” szó tényleges magatartást takar, a felperes azonban nem fejtett ki ilyen magatartást. Az internetes újság sorsának alakulása közéleti vita tárgya, az ezzel kapcsolatos történések szabadon vitathatók, olykor túlzó álláspontokon keresztül is, azonban valótlan tényállítás ebben az esetben sem tehető. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a sérelmezett közlés akkor minősülne véleménynek, ha az alperes azt idézőjelbe tette volna. A valóság közlésére irányuló kereset pedig azért alaptalan, mert arra a cikk még utalást sem tartalmazott.

[7] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[8] A másodfokú bíróság kiemelte: a felek egyezően adták elő, hogy az internetes hírportál működése, a szerkesztőség sorsa hosszabb ideje a közvélemény érdeklődésének középpontjában állt. Nem volt vitatott az sem, hogy a felperes a cikk által érintett időszakban a cég igazgatóságában pozíciót töltött be, illetve az internetes hírportál vezető szerkesztője volt. A cikk a felperes vonatkozásában éppen azt emeli ki, hogy név1 és név2 mellett a felperes szerepe az eseménysorban szinte mellékes volt, olyannyira, hogy nevét még a szerkesztőség távozó tagjai sem tartották fontosnak megjegyezni. A cikk nem tesz említést a

felperes által betöltött pozíciókról, a nevén kívül más adatot nem közöl, nem derül ki az sem, hogy milyen minőségében volt jelen az adott eseményen. Ez pedig az olvasók számára azt az üzenetet közvetíti, hogy a felperes tevékenysége a szerkesztőség 2020-ban történt átalakulása szempontjából jelentéktelennek tekinthető. A másodfokú bíróság megítélése szerint ezért indokolatlan a felperest a cég tulajdonosi változásában ténylegesen közreműködő személlyel azonos kontextusba helyezni. Olyan körülményre pedig az alperes sem hivatkozott, amiből olyan következtetés volna levonható, hogy a felperes milyen szerepet töltött be a cikkel érintett folyamatban. A másodfokú bíróság – ezzel a kiegészítéssel – egyetértett az elsőfokú bíróság megállapításával, miszerint annak közlése, hogy a felperesnek – név1val és név2lal együtt – tevékeny szerepe volt az internetes újság név4-hez kerülésében, valótlan tényállítás. A másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából azt a téves megállapítást, hogy a tényállításnak minősülő közlés idézőjelben történő elhelyezése véleményként lenne értékelendő.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását. Megsértett jogszabályként az Smtv.12.§-át jelölte meg.

[10] Felülvizsgálati álláspontja szerint a szerző nem állította, hogy a felperes tevőlegesen részt vett az internetes újság átadásában, amely nem is igényel feltétlenül aktív magatartást. Az internetes újság átadása ugyanis nem fizikai cselekvésben nyilvánult meg, ezért az elsőfokú bíróság által hivatkozott alkotmányossági teszt sem végezhető el. Valószínű, hogy a részvényeket sem adta át fizikailag senki senkinek (kiváltképp, ha azok dematerializált részvények), az azonban nem vitatott a perben, hogy az internetes újság átadásra került a név4-nek. A felperes (igazgatósági tagként, vezérigazgató-helyettesként és vezető szerkesztőként) az erre irányuló kényszer hatására kénytelen volt átadni az internetes újságot mint szervezetet oly módon, hogy az név9nél betöltött pozícióit kénytelen volt más, a név4-hez tartozó személynek átadni - ez utóbbi körülményt a perben a felperes sem vitatta. A sérelmezett közlés a valóságnak megfelel, miután a felperes, mint több vezetői pozíciót is betöltő személy kénytelen volt átadni a lapot.

[11] Az alperes érvelése szerint az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a cikk nem a teljesség igényével készült tényfeltáró, oknyomozó munka, helyette inkább a bulvár kategóriába sorolható írás. A cikk pedig azt is megemlíti, a felperes a vezetőség tagjaként vett részt az eseményen ("Ez volt az egyik utolsó mondata az név9et szétkergető, a lap tetejére oktrojált vezetőség felé a távozó szerkesztőségnek."). A felperes szubjektív sértettsége miatt nem az átlagolvasó szempontjából értelmezte a sérelmezett közlést.

[12] Másodlagosan az alperes arra hivatkozott, hogy a sérelmezett közlés véleménynyilvánítás, a szerző való tényekből levont okszerű következtetése az, hogy a tulajdonosváltás miatt a felperesnek és a cikkben említett másik két vezetőnek át kellett adnia az internetes lap vezetését a részvények új tulajdonosa részére. Állította, hogy az internetes újság sorsának alakulása közéleti vita tárgya volt, az ezzel kapcsolatos történések szabadon vitathatók, abba az olykor túlzó álláspontok is beleférnek. Ezt a jogértelmezését a Kúria Pfv.IV.20.658/2021/6. számú ítéletében kifejtettek is alátámasztják. Kiemelte, hogy a

Fővárosi Ítéltábla ugyancsak I.Pf. tanácsa a cikk további két szereplője által ugyanazon közlés miatt előterjesztett keresetet elutasította.

[13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A felülvizsgálati kérelem alaptalan a következők szerint.

[15] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának érdemben azt kellett megítélnie, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályt megsértve kötelezte-e az alperest helyreigazító közlemény közzétételére.

[16] A Kúria nem értett egyet az eljáró bíróságoknak azzal az álláspontjával, hogy a sérelmezett közlés olyan valótlan tényállítást tartalmaz, amely miatt az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint helyreigazító közlemény közzétételének a feltételei fennállnak. E jogszabályi rendelkezés szerint helyreigazítást csak valótlan tény állítása, híresztelése, vagy való tény hamis színben való feltüntetése esetén lehet kérni, véleménynek minősülő közlések a sajtó-helyreigazítást nem alapozzák meg. Annak meghatározása során, hogy a per tárgyát képező kijelentések tényállítások vagy véleménynyilvánítások, a PK 12. számú kollégiumi állásfoglalás II. pontja szerint a közlést a maga egészében kell vizsgálni; a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Az eljáró bíróságok – bár rögzítették, hogy az internetes újság megszűnése közéleti vita tárgya – figyelmen kívül hagyták a vizsgálatuk során, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítás szabadságából fakadó követelmények érvényesülése körében megállapította azokat a szempontokat, amelyeket a véleménynyilvánítás szabadsága és a sajtószabadsághoz való joggal összefüggő kapcsolat körében értékelni és mérlegelni kell. Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy „[a] sajtószabadság – amely felöleli valamennyi médiatípus szabadságát – a szólásszabadság intézménye. A sajtó ugyanis – tevékenységének egyre összetettebb és szerte ágazóbb jellege mellett is – mindenekelőtt a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze {3466/2020.(XII.22.) AB határozat, Indokolás [34]}.

[17] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a szólásszabadságnak részei a tényállítást tartalmazó megnyilvánulások is, mert valamely tény közlése is kifejezhet személyes véleményt, továbbá tényközlések nélkül a véleményformálás ellehetetlenülne {3145/2018. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [53], Abh.2, Indokolás [34], 7/2014. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [49]}. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a cikk egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is {PK.12. állásfoglalás II. pont, 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]}.

[18] A Kúria a jogvita elbírálása során – az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszer alapján – az értékelés körébe vonta és meghatározó jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felek egyezően adták elő, hogy a cikk témája a közéleti vita körébe tartozik. 2020-ban az internetes újság megszűnése és a szerkesztőség új vezetősége élénken foglalkoztatta a közéletet, számos sajtószerv foglalkozott ezzel a kérdéssel. A szerző

cikke 2020. év utolsó napján, az év jelentős vagy kevésbé jelentős eseményeihez kapcsolódó „évértékelőt” fogalmaz meg. A cikk bevezetője szerint az összegzés célja azoknak a belföldi és külföldi személyeknek a listaszerű számba vétele, akik valamilyen aktuális politikai, közéleti vagy egyéb esemény miatt átmenetileg kerültek a sajtó figyelmének középpontjába, nevük és szerepük a közvélemény számára feledhető, a velük kapcsolatos sajtófigyelem csak az adott konkrét eseményre korlátozódott. A felperes által sérelmezett közlést a PK 12. számú állásfoglalás alapján ebben a kontextusban kellett értékelni.

[19] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a sérelmezett közlés megítélése során az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a cikk nem oknyomozó, feltáró jellegű, abban csupán a 2020-as év – szerző szemszögéből jelentősnek ítélt – eseményeinek sajátos szempontú felvázolása jelenik meg. A szerző az internetes újsággal kapcsolatban két eseményt említ. Először arról ír, hogy a lap tetejére oktrojált vezetőség (már itt említve a felperest) „mit kapott” az újságíróktól, majd ezt követi az újság - többek között a felperes által is történő - átadása a név4-nek. A felperes keresetében ezt az utóbbi közlést sérelmezte, állítva, hogy a kiadó tulajdonos változásába nem volt beleszólása. A Kúria megítélése szerint az „átadta az név9et” megfogalmazás nem a tulajdonosváltásban jogi szempontból közreműködő személy cselekvőségére, esetleg felelősségére utaló közlés. Az csupán azt jelenti, hogy a felperes egyike volt a közvélemény előtt korábban ismert vezető személyeknek, akiknek a helyét – az ismert előzmények után – az internetes újságnál 2020 november 23-án a kormánypárthoz közel álló személyek vették át. A cikk ugyanis az „újság” és nem a részvények átadását említi, amelybe az internetes újságnál a felperes által ellátott pozíció átadása is beletartozik. Ezért a sérelmezett közlésben az alperes való tényekből levont következtetését fogalmazta meg. Az alperes írásbeli ellenkérelméhez csatolt (8/A/1) 2020. december 21-cikkkel ugyanis bizonyította, hogy a felperest (is) kész tények elé állították, nem volt választási lehetősége az újság átadása során.

[20] A sérelmezett közlés megítélésénél annak nincs jelentősége, hogy a felperes rendelkezett-e a kiadó részvényeinek tulajdonjogával, tudott-e a részvények tárgyában az opciós jog gyakorlásáról, az átlagolvasó ugyanis nem társít ilyen tartalmat a kifogásolt közlésnek. A közvélemény előtt a felperesnek az internetes újságot érintő változás során játszott szerepe, a tulajdonosváltás idején betöltött tisztsége (igazgatósági tag-vezető szerkesztő), annak ellenére, hogy tevőlegesen nem vett részt a kiadó tulajdonosa megváltozásának a jogi folyamatában, nem teszi indokolatlanná a személyének - akár negatív minősítéssel való - megemlítését, amellyel a szerző nem lépi túl a szabad véleménynyilvánítás határát.

[21] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, a Pp. 405. § (1) bekezdésének alkalmazásával a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[22] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1)-(2) bekezdés

2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 495-496. §

Alaptörvény IX. cikk (1), (2) bekezdés

PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[23] Sajtó-helyreigazítás iránt indult perben csak valótlan tényállítások helyreigazítására kerülhet sor. Annak eldöntése, hogy a kifogásolt közlés vélemény vagy tényállítás, a cikk egészét figyelembe véve, a közlés szövegösszefüggésben való vizsgálatával ítéltető meg.

Záró rész

[24] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes által felszámított, az ügyvédi képviseléssel felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései szerint 10 munkaóra figyelembe vételével megállapított első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

[25] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés f) pontjai alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 101. § (1) bekezdése és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a peresztes felperes köteles megfizetni.

[26] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. március 9.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró